

Hükümet hazinesini sermayeye aktarmanın yanı sıra, topladığı vergilerle harcama yapar. Bunların da kime gittikleri belli: Olduğu gibi sermayeye. Peki kimden gelirler?

Henüz sermayeleştirilmemiş toprakların bulunması durumunda toprak sermayemsi olarak görülebilir. Bir toprak parçasının kirası, bu toprağın ekilmesiyle elde edilen ürünün henüz kullanılmayan toprakların en verimli kullanıldığında elde edilecek üründen farkı olarak belirlendiğini düşünelim. Bir toprak parçasının böyle hesaplanmış kirası yüz paraysa ve kâr oranı yüzde beşe bu toprağın sermayeleştirilmiş değeri ikibin para olur. Yani, ikibin para bu topraktan başka bir yere yatırıldığında bu toprak gibi her dönem yatırımcısına yüz para gelir getirecektir. Ancak toprak kirasının vergilendirilmesinin ekonomik işleyişi doğrudan etkilemeyeceği, yani fiyatları, alınan satılan miktarları değiştirmeyeceği, dolayısıyla toprak kirasının vergilendirilmesinin ekonomiyi etkilemeyeceği ileri sürülmüştür. Bunlara inanılıp toprak kirası vergilendirilirse, üç aşağı beş yukarı haklı çıktıkları gözlemlenebilir. Ancak diyelim ki bundan sonraki her dönem yüz paralık kiranın kırk parası vergi olarak alınacak ve altmış parası toprak sahibine kalacak. Bu durumda, toprak parçasının sermayeleştirilmiş değeri binikiyüz para olacaktır. Bu değer alınan vergi arttıkça azalacak, vergi azaldıkça artacaktır. Toprak vergisi ekonomiyi etkilememekle birlikte, kiranın vergilendirilmiş kısmının hükümet harcaması aracılığıyla sermayedarlara kâr olarak aktarılmasını ve toprak sahibine kalan kiranın değerini düşürerek sermayedarların toprağı daha ucuza kapatmalarını sağlamaktadır.

Toprağını satmış olan eski toprak sahibinin eline bu satıştan bir sermayemsi geçmiş olur. Bunun yanı sıra, gerek aralarındaki burjuva örgütlenmeler aracılığıyla, gerekse cahilane bir cesaretle talihin yardımıyla, tek tek bazı çalışanlar ya da grup halinde bazı çalışanlar ellerine sermayemsi geçirmiş olabilirler. Bunlar tüm gösterişliliklerine karşın diğer çalışanlardan daha rahatsız koşullarda bile yaşamaya rıza gösterebilirler. Sermayemsileri sermaye olamadığına göre, hükümetin yaptıklarını denetleyemez, yönlendiremezler, uzlaşım fedakarlık yapmak durumunda kalırlar ki fedakarlık vergi ödemektir. Vergi olarak toplananın harcama olarak gittiği yeri bir daha belirtmeye gerek yok.

Çalışanlardan alınan vergilerin, birikmek üzere olan sermayesilerinin soğurulmasının dışında iki etkisi daha olabilir. İlki vergi olarak alınmasa ücretlerin harcanacak olan bir bölümünün vergi olarak alınması durumunda, ikincisiyse üretici ile çalışan arasındaki anlaşmanın vergi sonrası net ücretlerin belli bir miktarda olması ve bir vergi artışı olduğunda brüt ücretler bunu karşılayacak tarzda artarken net ücretlerin değişmemesi durumunda ortaya çıkar. İlk durumda, hükümet harcaması ücret harcamalarını kendisi kadar kısar; ücretler, yatırımlar ve hükümet harcamalarının toplamı olan tüketim değişmez ve hükümet harcaması toplam sermayeyi artırıcı etki yapmaz. İkinci durumdaysa vergi ya sermayesiden ya da sermayeden alınmış olur.

Hükümetin kaynakları ne denli bol olursa olsun, isterse başka bir kıtadan durmaksızın gümüş ve altın aksın, öyle şeyler olur ki, iki yakasını bir araya getiremez, bütçeyi denkleştiremez duruma düşer. Diğer yandan, hükümetin kaynakları ne denli kıt olursa olsun, isterse bir yerlere durmaksızın para yetiştirmek durumunda kalsın, öyle şeyler olur ki bütçe açık ya da denk tıkr tıkr işler. Sanki sermaye aslen birincinin elindeki zenginliği soğururken, ikinciyi kendi işleyişinin muhafazası için bir alet olarak kullanmaktadır. Sermayeden vergi alınması bu ikinci durumla uyumludur. İster firma, ister hükümet, ister HÜDKAGÖ olsunlar, üreticilerin ayakta kalması masraflıdır. Tüketecekleri kaynakları tükendiğinde «*maintain*» edilmeleri, bakılmaları gerekir. Firma için bu bakım maliyeti muhasebede doğrudan maliyet olarak geçer ve sermayeleşmiştir. Hükümet ya da belediye için bu vergi olarak, HÜDKAGÖ'ler içinse bağış olarak verilir. Vergi ve bağışlar yalnızca çalışanlardan, ya da diğerlerinin yanı sıra çalışanlardan da toplanıyormuş gibi gözükebilir ve bir süreliğine ve kısmen böyle olabilir. Ancak sermayedarların bakmadığı hükümetler, belediyeler ve HÜDKAGÖ'ler diktatörlük, oligarşi ve özellikle demokratik biçimlerden hangisi olursa olsun, ya da biçimi ne olursa olsun ve bunlar başlangıçta ne denli zengin olurlarsa olsunlar sürekli kan kaybedip bitap duruma düşerler, taşıma suyla dönen değirmene su taşıyanların er ya da geç takadı kesilir, yaraları saracak olan, akan su sermayedir. «Bu devlete ben vergi ödüyorum,» diyen burjuvaların hoş çocuksuluğu bir yana, bu üreticileri ayakta tutacak olan sermayedarın verdiği vergiler, yaptığı bağışlardır.

Türkali Mah., Beşiktaş, Kasım 2004